

Dyscalculie

DSM-V

In de DSM-V valt dyscalculie onder de Specifieke Leerstoornis. Om hieraan te kunnen voldoen moet de leerlingen moeite hebben met het aanleren en gebruiken van schoolse vaardigheden, zoals blijkt uit de persisterende aanwezigheid van minstens een van de symptomen gedurende minstens 6 maanden, ondanks interventie gericht op deze moeilijkheden. Voor dyscalculie gaat het daarbij om de criteria 5, 6. De hieronder beschreven punten zijn een korte samenvatting van de DSM-V criteria.

- 5) Moeite met het zich eigen maken van gevoel voor en feiten rond getallen en berekeningen (begrijpt bijvoorbeeld getallen niet goed, begrijpt hun grootte en onderlinge relaties niet; telt op de vingers om getallen onder de 10 op te tellen in plaats van de rekenregels te gebruiken zoals leeftijdgenoten dat doen; raakt de draad kwijt in een berekening en wisselt van aanpak).
- 6) Moeite met cijfermatig redeneren (heeft bijvoorbeeld veel moeite met het toepassen van cijfermatige concepten, feiten of procedures om kwantitatieve problemen op te lossen).

Daarnaast moeten de betreffende schoolse vaardigheden substantieel en meetbaar slechter ontwikkeld zijn dan men op basis van de kalenderleeftijd zou mogen verwachten en hebben een significante negatieve invloed op de schoolresultaten en werkprestaties.

De leerproblemen kunnen niet beter worden verklaard door verstandelijke beperkingen, niet-gecorrigeerde visus- of gehoorstoornissen, andere psychische of neurologische stoornissen, psychosociale tegenslagen, gebrekkige beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, of inadequaat onderricht.

Definitie van het probleem en enkele wetens-waardigheden

Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering van de basisvaardigheden van het rekenen. De hardnekkigheid blijkt uit de discrepantie tussen inspanning en resultaat, zonder dat daar een verklaring (bv onvoldoende cq slecht onderwijs) voor te vinden is. De automatisering van de basisvaardigheden komt ook na langdurig en herhaald gericht oefenen niet op gang.

Het probleem manifesteert zich bij het leren van de betekenis van getallen en hoeveelheden en/of het leren van de rekenprocedures en/of het ruimtelijk inzicht. Er kan sprake zijn van een verstoorde informatieverwerking, van een onvoldoende probleemoplossing of van een verstoorde ruimtelijk-visuele ontwikkeling. Dyscalculie kan geïsoleerd, maar ook in combinatie met andere leerstoornissen, zoals dyslexie, voorkomen.

Wat zie ik in de klas?

- De leerling gebruikt simpele procedures (blijft bv op zijn handen tellen).
- De leerling maakt veel fouten in een stapsgewijze aanpak.
- De leerling heeft problemen met de volgorde van te nemen stappen bij een bepaalde strategie.
- De leerling heeft moeite om informatie snel en accuraat uit zijn geheugen op te roepen.
- De leerling heeft moeite met het automatiseren van de tafels.
- De leerling kan de sommen niet goed onder elkaar zetten.
- De leerling heeft problemen met de plaats van de getallen.
- De leerling heeft een trager werktempo.
- De leerling heeft een ongunstige, een passieve of een impulsieve taakaanpak.
- De leerling heeft moeite om de essentie van een opdracht snel te doorzien.
- De leerling presteert op andere onderdelen niet minder dan zijn / haar klasgenoten.

De beste aanpak in de klas in bondige adviezen

Informeer bij de zorgcoördinator, leerjaarcoördinator of remedial teacher of bij deze leerling eerder een rekenprobleem/-stoornis is vastgesteld.

Indien ja: rekening houden met gemaakte afspraken indien de school hiervoor een protocol hanteert.

Indien nee: informeer de coördinator of remedial teacher over je bevindingen.

Werk met voorbedrukte werkbladen waar mogelijk.

- Geef extra tijd bij opgaven en proefwerken of verminder de hoeveelheid.
- Geef duidelijk de wenselijkheid van een strategieverandering aan (bv plussommen in rood / minssommen in blauw etc.).
- Geef extra mondelinge uitleg en / of neem een mondelinge overhoring af.
- Sta het gebruik van een rekenmachine toe (en leer de leerling hiermee omgaan).
- Maak voor de deelstappen een geheugenkaart of strategiekaart.
- Bied structuur in boeken en schriften door het gebruik van kleuren en coderingen.
- Bied één manier aan om naar getallen/opgaven te kijken.

Handelingswijzer

Dyscalculie (vervolg)

- Bied één oplossingsstrategie aan.
- Laat de leerling niet zelfontdekkend/zelf ervarend leren.

In ieder geval niet doen

- Veel informatie overschrijven vanuit een boek of vanaf het bord.
- Het probleem ontkennen!
- Een leerling met dyscalculie aansporen om beter te rekenen of harder te leren.

Ervaringen met deze handelingswijzer s.v.p. opsturen aan cordys@cordys.nl